

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2005

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2005 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovia a so závermi zo zasadaní lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom a Čiernou Horou a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Koncepcie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike v rokoch 2000 – 2005, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2005 č. PP-2041/2005 z 25. apríla 2005 v zmysle dodatku č. 1, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

D 26.21 BÁZA ÚDAJOV GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

1. Bába údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

Po vytvorení databázy geografických názvov z celého územia SR a po transformácii údajov o názvosloví do prostredia Acces sekretariát pracoval v roku 2005 na editovaní vložených údajov v programe ArcView. V rámci editácie sa kontrolovala správnosť názvov a ich lokalizácia podľa zvolených kritérií. Na revízii údajov o názvosloví sa odpracovalo 4 611 SH. Úloha sa splnila.

2. Bába údajov názvov geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky

Vytvorila sa databáza názvov z územia mimo SR v programe Access. Databázu tvoria názvy štátov a závislých území a názvy geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky. Na úlohe sa odpracovalo 307 SH.

F 19.94 OSTATNÉ ÚLOHY GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

I. KARTOGRAFICKÉ DIELA

1. Štandardizácia a reštandardizácia názvov

Sekretariát overoval návrhy názvov nových chránených území a zabezpečil ich prerokovanie v 1. sekcii NK ÚGKK SR. Na úlohe sa odpracovalo 95 SH. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

1. Názvoslovné informácie č. 36

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 36, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 125 SH. Úloha sa splnila.

2. Názvoslovné informácie č. 37

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 37, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 112 SH. Úloha sa splnila.

3. Názvy chránených území Slovenskej republiky

Sekretariát vykonal vecnú aktualizáciu a aktualizáciu textových informácií zoznamu podľa aktualizovaného štátneho zoznamu chránených území zverejneného na internete. Zabezpečil prípravu prílohovej mapy k publikácii. Na úlohe sa odpracovalo 661 SH. Prekročenie plánovaného počtu hodín o 411 si vyžiadalo väčší rozsah prác na aktualizácii zoznamu a vytvorení prílohovej mapy. Úloha sa splnila.

4. Slovenské vžitie názvy mimozemských objektov a zdanlivých obrazcov na oblohe

Sekretariát vykonal úpravu publikácie podľa pripomienok, zoznam názvov postúpil ÚGKK SR a pripravil ho do tlače. Na úlohe sa odpracovalo 70 SH. Úloha sa splnila.

5. Slovenské vžitie historické geografické názvy

Na úlohe sa v roku 2005 z kapacitných dôvodov nepracovalo. Úlohu navrhujeme presunúť do plánu na rok 2006.

6. Názvy morí a podmorských útvarov

Sekretariát začal s prípravou pracovného zoznamu na prerokovanie v 2. sekcii NK ÚGKK SR. Na úlohe sa odpracovalo 30 SH. Ďalšie práce navrhujeme presunúť do plánu na rok 2006. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

7. Geografické názvy objektov z územia Slovenskej republiky

Na úlohe sa v roku 2005 z kapacitných dôvodov nepracovalo.

8. Názvy vodných tokov a vodných plôch

Na úlohe sa v roku 2005 z kapacitných dôvodov nepracovalo.

III. ÚLOHY MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

1. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát vo svojej činnosti využíval materiály z konferencií OSN a zasadaní skupiny expertov regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovnia GKÚ. Na úlohe sa odpracovalo 50 SH. Z plánovanej kapacity sa nevyužilo 250 PH z kapacitných dôvodov. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

2. Newsletter

V roku 2005 sekretariát nepripravil príspevok do Newsletteru.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovnia písomne, osobne a telefonicky. Na úlohe sa odpracovalo 50 hodín. Úloha sa splnila.

2. Monitoring tlače

Na úlohe sa v roku 2005 z kapacitných dôvodov nepracovalo.

3. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát zostavil návrh Plánu činnosti sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu a NK úradu na rok 2005, pripravil návrh Správy o činnosti sekretariátu NK ÚGKK SR a NK ÚGKK SR v roku 2004 a materiály na rokovanie pléna a 1. sekcie NK ÚGKK SR,

zorganizoval zasadanie pléna NK ÚGKK SR, zasadania 1. sekcie a mimoriadnej pracovnej skupiny 1. sekcie NK ÚGKK SR. Na tejto úlohe sekretariát odpracoval 42 SH. Úloha sa splnila.

4. Publikačná činnosť v rezortných a mimorezortných časopisoch

V roku 2005 pripravili členovia tieto príspevky:

HORŇANSKÝ, Imrich: O konflikte deminutívnych prípon -avka a -ávka/-iavka v štandardizovaných geografických názvoch. In: Kultúra slova, 2005, roč. 39, č. 2, s. 82 – 86.

HORŇANSKÝ, Imrich: Slová brod, brázda, brána, vráta a mohyla v slovenských geografických názvoch. In: Kultúra slova, 2005, roč. 39, č. 4, s. 218 – 231.

HORŇANSKÝ, Imrich: O štandardizácii jedného typu geografických názvov (typ Vrátočka). In: Kultúra slova, 2005, roč. 39, č. 5, s. 266 – 269.

HORŇANSKÝ, Imrich: Poznámky k článku „Príspevok k otázke geografického názvoslovía v Tatrách“. In: Geodetický a kartografický obzor, 2005, roč. 51/93, č. 5, s. 95 – 96.

MAJTÁN, Milan: Hore grúňom, hrunom či gronikom ? Karpatské prvky v kysuckej toponymii. In: Krásy Slovenska, 2005, č. 11 – 12, s. 28 – 29.

POVAŽAJ, Matej: Opýtali sme sa jazykovedcov... na pravopis a výslovnosť geografického názvu *Brusel*. In: Quark, 2005, roč. 11, č. 12, s. 31.

5. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ

- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Lehnice.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Horná Orava.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Malé Karpaty.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Poľana.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Východoslovenská rovina.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Dolné Považie.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Dubnické štrkoviská.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáacie územie Medzibodrožie.

- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP Chránené vtáčie územie Ostrovné lúky.
- Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP, ktorou sa ustanovuje zoznam významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.
- Vypracovali sme návrh Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike na roky 2006 – 2010.

Na úlohe sa odpracovalo 90 hodín. Úloha sa splnila.

6. Metodické riadenie názvoslovných zborov

Sekretariát vykonával poradenskú činnosť pri práci názvoslovných zborov v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v rámci telefonických dopytov. Úloha sa splnila.

7. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Na úlohe sa v roku 2005 z kapacitných dôvodov nepracovalo. Úlohu navrhujeme presunúť do plánu na rok 2006.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2005 uskutočnilo v marci.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2005 dvakrát.

Druhá sekcia NK v roku 2005 nerokovala.

Mimoriadna pracovná skupina 1. sekcie NK ÚGKK SR rokovala v roku 2005 jedenkrát.

Mimoriadna pracovná skupina zložená zo zástupcov Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV a sekretariátu NK ÚGKK SR prerokovala na zasadnutí návrhy názvov chránených vtáčích území. Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predsedu NK ÚGKK SR, 1. sekcie NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová